

“การให้การศึกษาที่มี กล้าหาญ โดยความภักชรวนเขต คือ การช่วยให้บุคคล ค้นพบวิถีการดำเนินชีวิต อย่างถูกต้อง เหมาะสม ไปสู่ความจริง และความสุขตามอัตภาพ”

พระบวรราชวราพรราชชนนีศรีสังข์ศรีการศึกษา
จากหนังสือธรรมะกับชีวิตประจำวัน (๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๒)

แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

โดย คณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน
กระทรวงศึกษาธิการ
ธันวาคม ๒๕๕๖

๖. หน้าที่ของสถานการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปของ กระทรวงศึกษาธิการ ไม่ใช้จัดการศึกษาในสถานศึกษา

ตัวอย่างการบูรณาการกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง

เรียนรู้จากธรรมชาติของพืชพรรณในท้องถิ่น

- ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของพืช / สัตว์ในสวน
- ฝึกทักษะการสังเกต การถาม-ตอบ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า
- นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนที่ตนเองได้ปฏิบัติ
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ศึกษานอก

- ศึกษารายละเอียดของสวนผสม
- ศึกษารายละเอียดสวน
- ศึกษารายละเอียดของสวนใน / ศึกษารายละเอียดสวนนอก
- ปลูกต้นไม้ในสวน
- ปลูกต้นไม้ในสวน

การศึกษาค้นคว้า

การวัดผล

- ศึกษารายละเอียดของสวนผสม
- ศึกษารายละเอียดสวน
- ศึกษารายละเอียดของสวนใน / ศึกษารายละเอียดสวนนอก
- ศึกษารายละเอียดสวน

สรุปผล

- ศึกษารายละเอียดของสวนผสม
- ศึกษารายละเอียดสวน

การประเมินผล

การวัดผล / ประเมิน

- ศึกษารายละเอียดของสวนผสม
- ศึกษารายละเอียดสวน
- ศึกษารายละเอียดของสวนใน / ศึกษารายละเอียดสวนนอก
- ศึกษารายละเอียดสวน

ศึกษาค้นคว้า

- ศึกษารายละเอียดของสวนผสม
- ศึกษารายละเอียดสวน
- ศึกษารายละเอียดของสวนใน / ศึกษารายละเอียดสวนนอก
- ศึกษารายละเอียดสวน
- ศึกษารายละเอียดของสวนใน / ศึกษารายละเอียดสวนนอก
- ศึกษารายละเอียดสวน

การประเมิน

- ศึกษารายละเอียดของสวนผสม
- ศึกษารายละเอียดสวน

สรุปผล / ประเมิน

- ศึกษารายละเอียดของสวนผสม
- ศึกษารายละเอียดสวน

การวัดผล / ประเมิน

- ศึกษารายละเอียดของสวนผสม
- ศึกษารายละเอียดสวน
- ศึกษารายละเอียดของสวนใน / ศึกษารายละเอียดสวนนอก
- ศึกษารายละเอียดสวน

ในเล่มนี้มีอะไร

ก. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	หน้า
ข. ศูนย์กษณะอันพิงประสงค์ของผู้นิยม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๒
ค. แนวทางในการพัฒนาผู้นิยมตามศูนย์กษณะ อันพิงประสงค์ "อยู่อย่างพอเพียง"	๓
ง. ขั้นตอนในการดำเนินกิจการ	๔
จ. ความเชื่อมโยงของแนวทางการดำเนินกิจการ ของเศรษฐกิจพอเพียง ไปกับการศึกษาในสถานศึกษา	๕
ฉ. ผลกระทบขั้นตอนการดำเนินกิจการตามแนวทางการดำเนินกิจการ ของเศรษฐกิจพอเพียง ไปกับการศึกษาในสถานศึกษา	๑๐
ช. ข้อเสนอแนะถึงความพอเพียง	๑๑

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ :

โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง
สำนักงานส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน
๑๖๒๒ ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๖๒๖๒-๖๒๒๖ โทรสาร ๐-๒๖๒๖๒-๖๒๒๖
www.nesri.go.th/economy.org

ค. แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ “อยู่อย่างพอเพียง”

๑. การพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาควรจัดการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ตามที่เสนอ ดังนี้

- ๑.๑ สถานศึกษานำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมาปรับประยุกต์ใช้เพิ่มเติม ใช้ให้ครบถ้วน เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในหลักสูตรสถานศึกษา
- ๑.๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุง เพิ่มเติมและมาตรฐานการเรียนรู้ในสอดคล้องกับ ใช้ให้ครบถ้วนใช้ให้ครบถ้วน เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ปรับปรุงเพิ่มเติม
- ๑.๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุง เพิ่มเติม หรือ จัดทำสาระการเรียนรู้ หน่วยงานจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับตามข้อ ๑.๒

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ช่วงชั้นที่ ๑	เน้นความพอเพียงระดับตนเองและครอบครัว
ช่วงชั้นที่ ๒	เน้นความพอเพียงระดับโรงเรียน
ช่วงชั้นที่ ๓	เน้นความพอเพียงระดับชุมชนจังหวัด
ช่วงชั้นที่ ๔	เน้นความพอเพียงระดับประเทศชาติ ภายใต้โลกาภิวัตน์

๒. การจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนในบริบทของภาคพื้นดิน การปฏิบัติจริง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยเน้นการทำงานเป็นทีมดังนี้

- ๒.๑ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการ การแก้ปัญหา สถานการณ์ การแก้ปัญหา ฯลฯ ที่เป็นการคิดวิเคราะห์ และเชื่อมโยงสู่ชุมชน วัฒนธรรม สังคม ประเทศชาติ และโลกใบนี้
- ๒.๒ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ การสังเกตการปฏิบัติงาน ที่ในรูปของภารกิจที่ชัดเจน การวัดผล และอื่นๆ ซึ่งการศึกษารายบุคคล และในชั้นเรียน
- ๒.๓ โดยเน้นประเมินผลการเรียนรู้ในลักษณะดังนี้ ๓ ด้าน ได้แก่
 - ๑) ความรู้ (Knowledge)
 - ๒) ทักษะกระบวนการ (Process) และ
 - ๓) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attitude)

การเขียนแผนแบบบูรณาการหลักสูตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ๐ มีหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ “อยู่ดี มีสุขพอเพียง”
- ๐ มีสาระที่ ๓-๗ เป็นหลัก เพราะถึงคนจะมีหัวใจ และเนื้อหา วิชาอื่น ได้ของคนรักความดี / คุณค่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ไม่มีดี
- ๐ จุดประสงค์การเรียนรู้ของครู สอดคล้องคุณธรรม - วินัย ความรับผิดชอบ การคำนึงถึง การอยู่ร่วมกับผู้อื่น / สังคมรอบตัว สอดคล้องเป้าหมายวิสัยและธรรมชาติ ความภูมิใจในวัฒนธรรมไทย
- ๐ เน้นให้ศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองอย่างมีส่วนร่วม วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ที่ผู้เรียนต้องดำเนินการด้วยตนเอง รับผิดชอบ โดยครูคอยชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือ และมีสิ่งเสริมการ และสร้างบรรยากาศให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แนะนำ ที่ต้องฝึกฝนด้วยตนเองจริงๆ

๒. การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สถานศึกษาควรจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษาตามแผนปรัญญาของสถานศึกษาของตน โดยเน้นความสำคัญในการดังนี้

- ๒.๑ ติดตามและประเมินคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน โดยพิจารณาจาก
 - ๑) ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจในพื้นฐานด้านกระบวนการของผลสัมฤทธิ์
 - ๒) ผลการและการปฏิบัติกิจกรรมของโรงเรียน
 - ๓) การปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันของโรงเรียน
 - ๔) ผลการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางทุกระดับ
- ๒.๒ ติดตามและประเมินความเหมาะสมของผลการดำเนินการในกระบวนการ ซึ่งสอน และการประเมิน การดำเนินการในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การจัดการระบบบริหารกิจการ การได้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพของโรงเรียนตามผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน
- ๒.๓ จัดให้ระบบการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ที่สามารถรายงานในสถานศึกษา การรายงานต่อสาธารณชน และการรายงานหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ

๓. ชิ้นส่วนในการดำเนินการ

การดำเนินการตามแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่จัดการศึกษาในสถานศึกษา มีชิ้นส่วนในการดำเนินการ ดังนี้

๑. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแผนปรัญญาของสถานศึกษาของสถานศึกษา
๒. พัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา และส่งเสริมให้ใช้ปฏิบัติการตามแผนปรัญญาของสถานศึกษาของสถานศึกษา
๓. ประชาสัมพันธ์ต่อสหประชาชาติ ความเข้าใจของที่มีต่อโรงเรียน ๆ
๔. ทบทวนหรือปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนากระบวนการจัดการตามแผนปรัญญาของสถานศึกษาของสถานศึกษา
๕. จัดทำ ปรับปรุง หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และประเมินผลของจุดประสงค์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
๖. ปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมของสถานศึกษา
 - ๖.๑. จัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของสถานศึกษา
 - ๖.๒. เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู
 - ๖.๓. จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการ
 - ๖.๔. ได้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในชิ้นส่วนปรัชญาชิ้นสอน

โมเดลการศึกษานวัตกรรมศึกษา

จากแนวคิดในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยตามประเด็นที่กล่าวถึงนั้น
 ได้พัฒนาแนวทางที่เป็นแนวทางที่ครอบคลุมในสหวิทยาการดังนี้ซึ่งได้แก่โมเดล

การวิจัยด้านเกษตรผู้ปลูกและชุมชน

มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามสหวิทยาการ

การศึกษาด้านเกษตร

ศึกษาด้านเกษตร โดยบูรณาการ
 ด้านการเกษตรและการพัฒนา
 ที่เกี่ยวข้องของสหวิทยาการ
 อื่นๆ การวิจัย และกิจกรรม
 ที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนการสอน

จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 ระหว่างสาขาวิชา

- จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 ระหว่างสาขาวิชา การวิจัย และกิจกรรม
 ที่เกี่ยวข้อง
- จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 ระหว่างสาขาวิชา การวิจัย และกิจกรรม
 ที่เกี่ยวข้อง
- จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 ระหว่างสาขาวิชา การวิจัย และกิจกรรม
 ที่เกี่ยวข้อง

ชุมชนเกษตรและผู้เกี่ยวข้อง

ชุมชนเกษตรและผู้เกี่ยวข้อง
 ที่เกี่ยวข้องในการวิจัย และ
 การพัฒนาของชุมชนเกษตร
 และผู้เกี่ยวข้อง

ชุมชนเกษตรและผู้เกี่ยวข้อง
 ที่เกี่ยวข้องในการวิจัย และ
 การพัฒนาของชุมชนเกษตร
 และผู้เกี่ยวข้อง

ชุมชนเกษตรและผู้เกี่ยวข้อง
 ที่เกี่ยวข้องในการวิจัย และ
 การพัฒนาของชุมชนเกษตร
 และผู้เกี่ยวข้อง

การศึกษาด้านสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 ที่บูรณาการความรู้จาก
 หลายสาขาวิชา

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 ที่บูรณาการความรู้จาก
 หลายสาขาวิชา

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 ที่บูรณาการความรู้จาก
 หลายสาขาวิชา

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 ที่บูรณาการความรู้จาก
 หลายสาขาวิชา

การศึกษาด้านสหวิทยาการ การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 การในสหวิทยาการ

การศึกษาด้านสหวิทยาการ
 การในสหวิทยาการ

